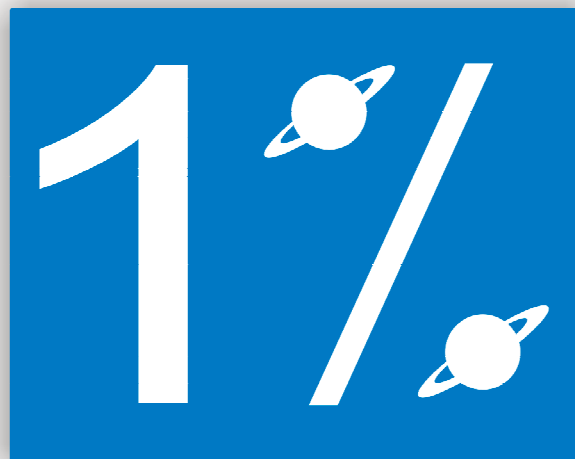

www.astroprocent.pl

Zestawienie merytoryczne
z wydatkowania środków z odpisów podatkowych „1% na astronomię”
z lat 2008-2010

Od 2009 roku środki pozyskane z odpisów podatkowych w ramach Akcji „1% na astronomię”, zostały decyzją podatników (83% zgłaszanych propozycji w deklaracjach PIT) oraz Walnego Zebrania POLARIS-OPP (administratora Akcji), przeznaczane na ochronę ciemnego nieba.

W związku z powyższym podjęto się realizacji jednego z większych przedsięwzięć inwestycyjnych w historii funkcjonowania Akcji i zarazem jedyne w swoim rodzaju w Polsce, utworzenia obszaru ochrony ciemnego nieba zgodnie z normami oświetleniowymi International Dark-Sky Association.

Prekursorem tej inwestycji stała się Gmina Jeleśnia, która od wielu lat współpracowała z Programem Ciemne Niebo, w zakresie doraźnej ochrony naturalnej ciemności nocy do obserwacji astronomicznych (częściowe lub całkowite wygaszanie oświetlenia ulicznego w miejscowości w późnych porach nocnych). Dodatkowo podpisane pomiędzy ww. JST, a Stowarzyszeniem POLARIS-OPP porozumienie z 2009 roku, zawierało solidne podstawy do podjęcia się wspólnej inwestycji tego typu.

Koncepcja zakładała złożenie wspólnego projektu do Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich podejściem LEADER (LGD Żywiecki Raj), na wymianę wszystkich, 170 latarni ulicznych spełniających zasadę ULOR=0% (vide: www.ciemnieniebo.pl)

W 2010 roku projekt przeszedł pozytywną weryfikację w Urzędzie Marszałkowskim i ogłoszony został pierwszy przetarg na wybór odpowiedniej oprawy oświetleniowej. Niestety z przyczyn proceduralnych i licznych błędów w składanych przez oferentów dokumentach, nie udało się za pierwszym razem wyłonić wykonawcy. Dopiero drugi przetarg ogłoszony w 2011 roku pozwolił na wyłonienie zleceniobiorcy, którym okazała się firma SPEC-ELEKTROPOWER z Żywca, przedstawiająca w swojej ofercie nową generację opraw firmy ES-System o nazwie Boyen 6.

W tym samym czasie na terenie Sopotni Wielkiej prowadzona była przez Stowarzyszenie POLARIS-OPP, mała, lokalna kampania informacyjna przy zaangażowaniu młodzieży z Zespołu Szkół nr 4, wójta oraz sołtysa wsi. Na spotkaniach z mieszkańcami przekazano na czym polega ochrona ciemnego nieba oraz jakie będą poszczególne etapy projektu. Rozdawano również materiały informacyjne, przeprowadzone zostały prezentacje multimedialne i o ile nie do końca mieszkańcy podzielali potrzebę ochrony naturalnej ciemności nocy, o tyle wyrozumiałość była zaskakująco wysoka.

Pod koniec 2011 roku ruszyły prace na linii NN w Sopotni Wielkiej polegające na demontażu starych opraw z wypukłymi kloszami oraz zamontowaniu na ich miejscu ww. urządzeń z płaską szybą. Regulowane były również ich kąty zawieszenia, a w 90% przypadków dotychczasowe, krótkie wysięgniki rozwarte, zamieniono na znacznie dłuższe rury umożliwiające zawieszenie opraw tuż nad jezdnią, równoległe do oświetlanej powierzchni. Zachowano tym samym zasadę, dzięki której zredukowano ucieczkę sztucznego światła powyżej linii horyzontu, a tym samym generowanie niepożądanego światła na nocnym niebie.

Dodatkowo każdą oprawę wyposażono w urządzenie zmniejszające pobór mocy i poziom oświetlenia tym samym, w późnych porach nocnych, gdy ruch na ulicach zamiera. Ten zabieg przyczyni się dodatkowo do wygenerowania oszczędności na zużyciu energii elektrycznej w ilości do 40% w skali roku (średnio ok. 6tys. zł.).

Największym plusem oprócz ochrony walorów nocnego nieba jest także fakt wymiany oświetlenia ulicznego w górnej części miejscowości, gdzie 100% opraw pochodziło jeszcze z lat 60-tych i 70-tych ubiegłego wieku. Wykorzystywane przez nie rtęciowe źródła światła były nie tylko nieekonomiczne, ale i stanowiły swoistego rodzaju niebezpieczeństwo dla środowiska.

Dzięki ich wymianie poprawiło się zarówno doświetlenie tego odcinka wsi, jak i zachowane zostały nocne walory krajobrazowe najwyższej położonego obszaru Żywieckiego Parku Krajobrazowego i terenów Natura2000 w tym regionie.

Nadzór autorski nad przebiegiem prac wraz z okresowymi pomiarami zanieczyszczenia sztucznym światłem, prowadzili na bieżąco koordynatorzy Stowarzyszenia POLARIS-OPP.

Zdemontowane oprawy poddane zostały utylizacji, a w centralnym punkcie Sopotni Wielkiej – nieopodal wodospadu – zainstalowana została tablica informacyjna projektu.

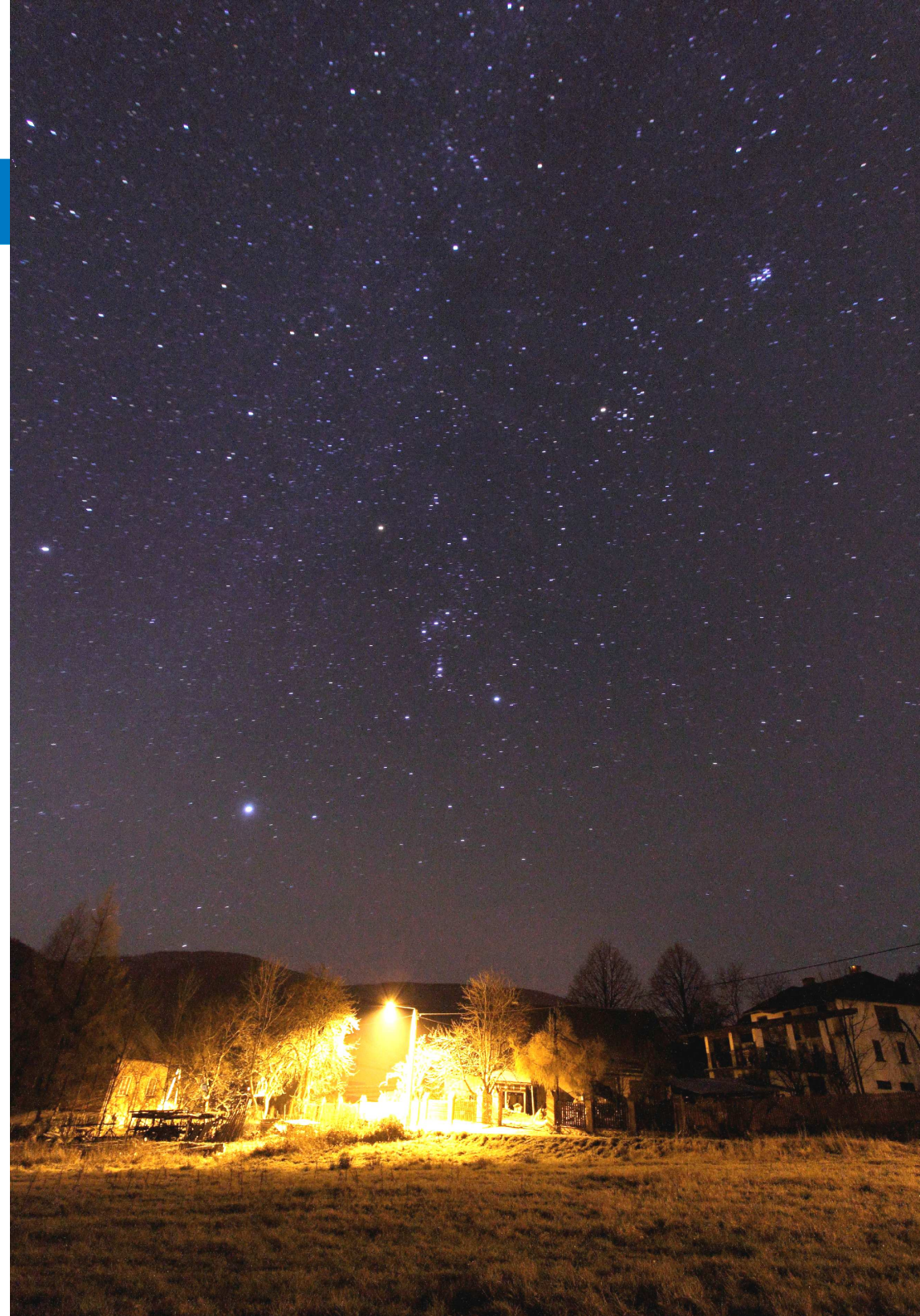
Ta sama organizacja była również gospodarzem oficjalnego otwarcia obszaru ochrony ciemnego nieba CN-001 Sopotnia Wielka, które odbyło się tuż po zakończeniu prac instalacyjnych. Na zaproszenie przybyło wielu działaczy na rzecz ciemnego nieba, przedstawiciele organizacji i współfinansujących inwestycję, goście specjálni z Izerskiego Parku Ciemneo Nieba,

miłośnicy astronomii, a także i podatnicy, którzy w ubiegłych latach wsparli Akcję Astroprocentu swoim odpisem w deklaracjach PIT. Na otwarciu obecne były także lokalne jak i regionalne media, a materiały na ten temat pojawiły się m.in. w Radiu Katowice, Radiu Bielsko, Gazecie Wyborczej, TVP 2, powiatywiec.pl i wiele innych.

Dla tych, którzy dotrwali do końca sopotniańskie niebo sprawiło wyjątkową niespodziankę. Pomimo wyjątkowego spadku temperatury dużo poniżej zera, część uczestników pozostała na Miejscu Obserwacyjnym nr 3, a zalegające wcześniej chmury odsłoniły przepiękne widoki rozgwieżdżonego nieba. Efektem tego stała się nie tylko całonocna obserwacja z Mobilnym Obserwatorium tuż obok kopuły MULTIPLANETARIUM, ale i także wyborowa sesja astrofotograficzna. Wyjątkowe ujęcia tej nocy wykonał dr Tomasz Mrozek z Instytut Astronomicznego UW, który podzielił się z nami swoim „astronomicznym dorobkiem” (po prawej – jedno ze zdjęć).

Tak oto zakończyły się starania o utworzenie pierwszego w Polsce obszaru ochrony ciemnego nieba – dodajmy – mieszkalnego. Między innymi dzięki Astroprocentowi, możemy teraz wskazać tę miejscowość jako przykład dla podobnych regionów, że można i trzeba walczyć o ciemne niebo. Nadszedł już czas, że w kraju Mikołaja Kopernika i Jana Heweliusza trzeba zacząć myśleć o gwieździstym niebie, jako dobro naturalne, które również należy racjonalnie eksploatować. To jeden z pierwszych tego typu przykładów.

Więcej na www.ciemneniebo.pl

Oprócz ww. inwestycji, środki z 2008-2010 roku zebrane w ramach Akcji „1% na astronomię” zostały również przeznaczone na pokrycie kosztów wyjazdu delegacji krajowej na 11. Europejskie Sympozjum na rzecz ochrony ciemnego nieba, które odbyło się w dniach 6-8 października 2011 roku w Osnabrücku w Niemczech.

Jak co roku spotkanie to zgromadziło działaczy, naukowców, przedstawicieli samorządów, a nawet firmy oświetleniowe z różnych części świata i prowadzone było pod auspicjami International Dark-Sky Association – filia europejska.

Duża część prelekcji poświęcona była zagadnieniom mierzenia zanieczyszczenia światłem, jego projektowania jak i inicjatywom podejmowanym w zakresie ochrony ciemnego nieba w różnych częściach globu. Swoje 5 minut mieli również nasi przedstawiciele, którzy zaprezentowali m.in. realizowany wówczas projekt wymiany oświetlenia ulicznego w Sopocie Wielkiej i wdrażane tutaj rozwiązania.

Wiele referatów poruszało tematykę oświetlenia LEDowego i jak owo oświetlenie wpływa na nocne życie. Ukazano, że generalnie obecność w widmie niebieskiego światła ma bardzo poważne konsekwencje.

Duże znaczenie miały także kuluarowe rozmowy uczestników 11. Sympozjum, gdyż część nieoficjalna pozwalała na nawiązanie wielu kontaktów międzynarodowych jak i indywidualną wymianę informacji na temat ochrony ciemnego nieba w różnych krajach.

Na koniec polska delegacja ogłosiła również wstępną datę i miejsce 12. Sympozjum IDA EU, które ma się odbyć we wrześniu w Bielsku-Białej!

Oprócz Astroprocentu, wyjazd ten wsparli również inni partnerzy współpracujący z nami na polu ochrony ciemnego nieba. W tym przypadku byli to Lokalna Grupa Działania „Żywiecki Raj” oraz Rabbit Sp. z o.o. z Wrocławia.

Fot. lichtverschmutzung.de

Zestawienie finansowe

z wydatkowania środków z odpisów podatkowych „1% na astronomię” z lat 2008-2010

Wyjaśnienie:

Opłaty domeny www.astroprocent.pl, to trzy okres abonamentu za utrzymanie adresu strony Akcji, zgodnie z postanowieniem podjętym podczas I KOA.

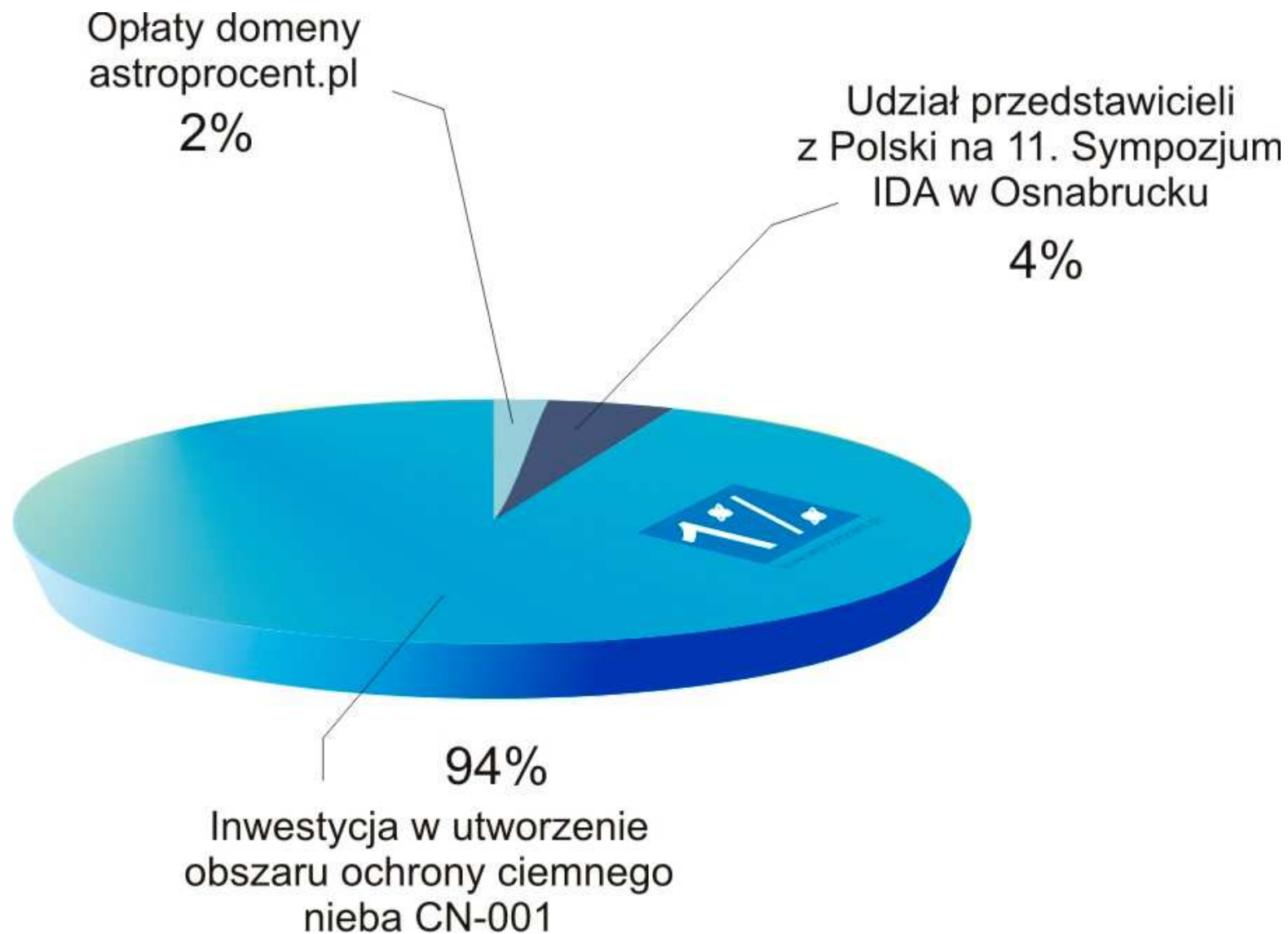
Udział przedstawicieli z Polski na 11. Europejskim Sympozjum na rzecz ochrony ciemnego nieba - Astroprocent pokrył koszty opłat konferencyjnych i częściowo dojazdu trójki uczestników reprezentujących nasz kraj.

Inwestycja w utworzenie obszaru ochrony ciemnego nieba nr CN-001, to wieloletnie przedsięwzięcie zapoczątkowane jeszcze w 2006 roku na terenie Żywiecczyny. W 2011 roku zakończyły się prace na terenie Sopotni Wielkiej, gdzie powstał pierwszy w kraju, chroniony obszar ciemnego nieba. Projekt finansowany był ze środków unijnych (PROW, oś IV Leader), jednak pozyskane środki posłużyły częściowo za zabezpieczony wkład własny do całego budżetu.

Zestawienie sum:

Opłaty domeny astroprocent.pl	Udział przedstawicieli z Polski na 11. Sympozjum IDA EU w Osnabrucku	Inwestycja w utworzenie obszaru ochrony ciemnego nieba CN-001	SUMA
339,25 PLN	953,15 PLN	19905,06 PLN	21197,46 PLN

Wykres kołowy:

astroprocent.pl

Opracowanie:

STOWARZYSZENIE **POLARIS - OPP**

Sopotnia Wielka 174, 34-340 Jeleśnia
tel. 33 863-46-93 ; tel./fax. 32 749-28-19
e-mail: polaris@op.pl ; ciemnieniebo@op.pl
www.polaris.org.pl ; www.ciemnieniebo.pl
NIP: 553-22-26-730 ; REGON: 072748515.
KRS: 0000076686 (OPP)